

Ερωτηματολόγιο Συνηγόρου του Πολίτη – Συνηγόρου του Παιδιού για τον θεσμό της σχολικής διαμεσολάβησης

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της αποστολής του ως Συνήγορος του Παιδιού, συγκεντρώνει στοιχεία σχετικά με σχολεία που έχουν υλοποιήσει μορφές σχολικής διαμεσολάβησης με τη συμμετοχή των μαθητών.

Παρακαλούμε συμπληρώστε το παρακάτω ερωτηματολόγιο, που αποσκοπεί στη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων στην οποία θα μπορούν να ανατρέξουν εκπαιδευτικοί και μαθητές από διάφορα σχολεία για τη διάδοση της διαμεσολαβητικής πρακτικής, στο πλαίσιο της πρόληψης, αναγνώρισης και αντιμετώπισης της βίας και του εκφοβισμού μεταξύ μαθητών.

Σχολείο (επωνυμία): **Γενικό Λύκειο Βέλου**

Περιφέρεια εκπαίδευσης: **Πελοποννήσου**

Ταχυδρομική διεύθυνση: **ΑΧΕΠΑΝΣ 28, Βέλο, Κορινθίας**

Ηλεκτρονική διεύθυνση: **lykvelou@sch.gr**

Ιστοχώρος σχολείου: **lyk-velou.kor.sch.gr**

Τηλέφωνο/α επικοινωνίας και φαξ: 2742032983, fax 2742032983

Πρόσωπο επικοινωνίας: **Πετούμενος Κων/νος (Δ/ντης), Βαρδουνιώτου Σταυρούλα**

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Παρακαλούμε αναφέρετε πότε ξεκινήσατε την υλοποίηση ενεργειών σχολικής διαμεσολάβησης στο σχολείο σας, σε ποιο πλαίσιο, και δώστε μας μια πολύ συνοπτική περιγραφή του περιεχομένου αυτών των ενεργειών:

Την σχολική χρονιά 2013-14, συστάθηκε η Ομάδα Διαμεσολάβησης στο σχολείο μας στα πλαίσια Προγράμματος Αγωγής Υγείας με τίτλο Σχολικός Εκφοβισμός και Μοντέλο Διαμεσολάβησης Συνομηλίκων

Έλαβε σχετική απόφαση ο Σύλλογος Διδασκόντων σας; ΝΑΙ ΟΧΙ (βάλτε X)

Αν ναι, παρακαλούμε περιγράψτε συνοπτικά το περιεχόμενο της απόφασης και ενδεχομένως άλλες σχετικές αποφάσεις και ενέργειες του σχολείου σας:

Ο Σύλλογος ενέκρινε την σύσταση Ομάδας Διαμεσολάβησης μέσα στα πλαίσια της έγκρισης που έδωσε για την υλοποίηση του αντίστοιχου Προγράμματος

Ενημερώθηκαν ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων και, συνολικά, οι γονείς των μαθητών σας για την πρόθεση έναρξης ενεργειών διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, με ποιο τρόπο έγινε η ενημέρωση;

Ενημερωτικό σημείωμα με Υπεύθυνη Δήλωση που θα επέτρεπε τη συμμετοχή των παιδιών τους στην ομάδα και στο Πρόγραμμα

Υπήρξε κάποια πρόβλεψη στον σχολικό κανονισμό; ΝΑΙ ΟΧΙ

Σε πόσους εκπαιδευτικούς και με ποιο τρόπο ανατέθηκε ο συντονισμός και η εποπτεία των ενεργειών της σχολικής διαμεσολάβησης;

Σε τρεις 1) Βαρδουνιώτου Σταυρούλα (Κοινωνιολόγος και υπεύθυνη Προγράμματος), 2) Νάκου Μαρία (Φιλολόγος) και 3) Κλεπετσάνης Αριστείδης (Μαθηματικός)

Υπήρξε προηγούμενη συναφής επιμόρφωση τους; (αναφέρετε συγκεκριμένα)

Επιμορφωτικές Ημερίδες α) της υπευθύνου των Εκπ/κών Προγραμμάτων, β) της Δ/νσης Δ/θμιας Εκπ/σης Κορινθίας, γ) του κέντρου πρόληψης ΔΙΟΛΚΟΣ, όλες με θέμα τον Σχολικό Εκφοβισμό και τέλος δ) η πολύ καλή συνεργασία και βοήθεια της κ. Κωτσέλη (Γυμνασιάρχη) και Μπάντιου του 2^{ου} Γυμνασίου Άνω Λιοσίων, υπευθύνων της ομάδας Διαμεσολάβησης του σχολείου τους για ανταλλαγή εμπειριών και πληροφόρησης

Ποια η διαδικασία πρόσκλησης για συμμετοχή μαθητών σε ομάδα διαμεσολάβησης; Αν έχετε εφαρμόσει περισσότερες από μία πρακτικές, παρακαλούμε αναφέρετε όλες;

Ενημερώθηκαν οι μαθητές όλων των τάξεων για την υλοποίηση του προγράμματος και τη σύσταση της ομάδας με τον περιορισμό ότι ο αριθμός θα είναι μικρός ώστε να είναι ευέλικτη η ομάδα, και επέλεξαν οι ίδιοι τη συμμετοχή τους σε αυτήν

Πόσοι μαθητές/τριες επιλέγονται; Με ποια κριτήρια; Υπάρχει χρονική διάρκεια συμμετοχής τους στην ομάδα διαμεσολάβησης;

Οι μαθητές που επέλεξαν τη συμμετοχή τους στην ομάδα ανήλθαν σε 17 τακτικά μέλη των οποίων τα ονόματα δόθηκαν στην Περιφέρεια. Στη συνέχεια θέλησαν να συμμετάσχουν και άλλοι τρεις, ως άτυπα μέλη

Τι υλικά-εργαλεία χρησιμοποιείτε για την αρχική επιλογή και εκπαίδευση των μαθητών; Τι περιεχόμενο και χρονική διάρκεια έχει η προετοιμασία και εκπαίδευσή τους;

Το αρχικό εργαλείο για την εκπαίδευσή τους ήταν το blog που έφτιαξε η ομάδα όπου αναρτάται πληροφοριακό υλικό και σχετικά βίντεο. Στη συνέχεια με μέριμνα των υπευθύνων καταρτίστηκε σύντομο εγχειρίδιο οδηγιών που στηρίχθηκε α) στο πολύτιμο υλικό του 2^{ου} Γυμνασίου Άνω Λιοσίων (με υπεύθυνες της αντίστοιχης ομάδας Διαμεσολάβησης την κ. Κωτσέλη, Γυμνασιάρχη,) και την κ. Μπάντιου) και β) στον οδηγό Συμβουλευτικής Παρέμβασης των σεμιναρίων της Ειδικής Συμβουλευτικής και Διαχείρισης Κρίσεων και Ψυχομετρίας του τμήματος Κοινωνιολογίας του Παν/μιου Αιγαίου. Πρόκειται στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν και άλλα διαθέσιμα εργαλεία όπως το εγχειρίδιο της Σοφίας Τριλίβα «Εγώ και Εσύ, γινόμαστε εμείς», το Πρόγραμμα Στηρίζομαι στα πόδια μου, το Βιωματικό εργαστήριο της Σοφίας Καραβόλτσου «Σχολική Βία : Τεχνικές ευαισθητοποίησης μέσω Δράματος» καθώς και παιχνίδια ρόλων.

Η εκπαίδευσή τους πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια ενός σπαστού δώρου μετά τη λήξη του ωρολογίου προγράμματος, δεδομένου ότι γίνεται στα πλαίσια προγράμματος

Με ποια μεθοδολογία και διαδικασίες αποφασίζεται και υλοποιείται η τελική ένταξη των επιλεγμένων μαθητών/τριών στην ομάδα διαμεσολαβητών;

Στη μία από τις δύο περιπτώσεις ζητήθηκε η σύμφωνη γνώμη τους, ενώ στην άλλη η ένταξή τους προτάθηκε από τον Σύλλογο Διδασκόντων με την προϋπόθεση να είναι και οι εμπλεκόμενοι μαθητές σύμφωνοι. Υπήρξε μία ακόμη περίπτωση όπου η υπόθεση δεν έφτασε στη Διαμεσολάβηση ύστερα από άρνηση του ενός από τους δύο εμπλεκόμενους και έτσι παραπέμφθηκε στο Σύλλογο

Ζητείται η σύμφωνη γνώμη των υπεύθυνων εκπαιδευτικών;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ζητείται η συναίνεση των γονέων τους;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Υπογράφεται κάποιο Συμφωνητικό υποχρεώσεων και καθηκόντων;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Σε ποιες περιπτώσεις γίνεται διαμεσολάβηση και ποια διαδικασία ακολουθείται;

Κατά βάση σε παραβατικότητα πταισματικού τύπου (προσβλητικούς χαρακτηρισμούς και διασπορά φημών για την προσωπικότητα και την ηθική του παρενοχλούμενου μαθητή). Οι εμπλεκόμενοι μαθητές ερωτώνται από τα παιδιά της διαμεσολάβησης αν επιθυμούν να ενταχθούν σε διαδικασία Διαμεσολάβησης και ξεκινά η διαδικασία (συγκεντρώνονται στο χώρο Διαμεσολάβησης όπου ξεκινά η συνεδρία ενώ παράλληλα τηρείται κάθε φορά και πρακτικό πεπραγμένων)

Ποια είναι τα εργαλεία διαμεσολάβησης που χρησιμοποιείτε στο σχολείο σας;

Σε λειτουργικό επίπεδο, έχει παραχωρηθεί ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα για την επίλυση των διαφορών, ενώ οι Διαμεσολαβητές στηρίζονται στην εκπαίδευσή τους και το εγχειρίδιο –οδηγό Διαμεσολαβητή που τους έχει δοθεί με πρωτοβουλία των υπευθύνων

Συμμετέχουν με κάποιο τρόπο άλλοι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής του σχολείου;

Όχι

Πώς επιλέγονται οι μαθητές/τριες μεσολαβητές, που παρεμβαίνουν σε κάθε περίπτωση;

Σε κάθε αίθουσα έχει αναρτηθεί αφίσα κατά του εκφοβισμού (που δημιουργήθηκε από την ομάδα Διαμεσολάβησης) επάνω στην οποία και σε ευδιάκριτο χώρο, αναγράφονται τα ονόματα των Διαμεσολαβητών, έτσι οι εμπλεκόμενοι μαθητές επιλέγουν αυτούς που οι ίδιοι επιθυμούν

Πού, πώς και πότε γίνεται η προτεινομένη διαμεσολάβηση; Πως ολοκληρώνεται;

Σε ώρα εντός του ωρολογίου προγράμματος, σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα (όπως προαναφέρθηκε) και ολοκληρώνεται σε περισσότερες από μία συνεδρίες

Σε ποιες περιπτώσεις ή σε ποιο στάδιο της διαμεσολαβητικής διαδικασίας ενημερώνονται οι γονείς των εμπλεκόμενων μαθητών;

Επιδιώκεται η ενημέρωση την ίδια ημέρα που αποφασίζεται η ένταξης .Σε περίπτωση που δεν γίνει αυτό κατορθωτό , οι γονείς θα ενημερωθούν από τον Δ/ντή ή τον Υπ/ντή οπωσδήποτε την επομένη μέρα από αυτήν που πάρθηκε η απόφαση Διαμεσολάβησης

Κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά (2011-2012), πόσες περιπτώσεις διαμεσολάβησης επιχειρήθηκαν στο σχολείο σας;

Δύο

Πόσες ολοκληρώθηκαν και θεωρούνται από σας επιτυχείς;

Και οι δύο ολοκλήρωσαν τις πρώτες συνεδρίες (η πρώτη με μεγαλύτερη επιτυχία από τη δεύτερη) ενώ έχει οριστεί και δεύτερη συνάντηση συμφιλίωσης και για τις δύο

Θεωρείτε ότι στο σχολείο σας υπάρχει θετική ανταπόκριση στην πρακτική της διαμεσολάβησης;

A) από μαθητές

ΝΑΙ ΟΧΙ Σχόλια:

B) από εκπαιδευτικούς

ΝΑΙ ΟΧΙ Σχόλια:

Παρακαλούμε αναφέρατε πιθανές θετικές και αρνητικές αντιδράσεις και αποτελέσματα τέτοιων παρεμβάσεων:

Δεν υπήρξαν αρνητικές αντιδράσεις. Η ομάδα διαμεσολάβησης ενσωματώθηκε σταδιακά στις καλές πρακτικές του σχολείου και έγινε αποδεκτή ως μέθοδος επίλυσης διαφορών από μεγάλο αριθμό παιδιών

Υπάρχει κάποια ήδη σχηματισμένη παρουσίαση της μεθοδολογίας, των εργαλείων ή των αποτελεσμάτων της διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν υπάρχουν τέτοια δημοσιοποιησιμα στοιχεία, παρακαλούμε επισυνάψτε τα σε ηλεκτρονική μορφή ή αναφέρετε ηλεκτρονικούς συνδέσμους στο διαδίκτυο όπου ήδη έχουν αναρτηθεί σχετικά στοιχεία.

Έχει δημιουργηθεί σχετικό blog στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (blog.sch.gr/svardou) και πρακτικό εγχειρίδιο –οδηγός για τους Διαμεσολαβητές

Έχετε κάνει κάποιας μορφής συστηματική αξιολόγηση της εφαρμογής της σχολικής διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν υπάρχουν σχετικά δημοσιοποιησιμα στοιχεία, παρακαλούμε επισυνάψτε τα.

Εκτιμάτε ότι υπήρξε μείωση στην εκδήλωση περιστατικών βίας και εκφοβισμού στο σχολείο σας από την έναρξη εφαρμογής της σχολικής διαμεσολάβησης;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, παραθέστε συγκεκριμένα στοιχεία ή παραδείγματα:

Δεδομένου ότι η πρακτική αυτή εφαρμόστηκε την τρέχουσα σχολική χρονιά , δεν είναι δυνατόν να γίνει ακόμη συστηματική αποτίμηση. Φαίνεται όμως τα παιδιά να καταφεύγουν στη διαμεσολάβηση με μεγαλύτερη ευκολία .Ένα είναι σίγουρο, ότι αποκαλύπτονται με μεγαλύτερη ευκολία ώστε να μπουν σε ένα πλαίσιο διαχείρισης και να μη διαιωνίζονται

Υπήρξε μείωση στην επιβολή ποινών στο σχολείο σας από την έναρξη της εφαρμογής της σχολικής διαμεσολάβησης;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, παραθέστε συγκεκριμένα στοιχεία ή παραδείγματα:

Οι ποινές και φαίνεται να μειώθηκαν αλλά και διαφοροποιήθηκαν ποιοτικά, δεδομένου ότι ο Σύλλογος καταφεύγει περισσότερο σε αυστηρές συστάσεις και λιγότερο σε αποβολές

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα μεγαλύτερα επιτεύγματα ή τα θετικότερα αποτελέσματα από την εφαρμογή της διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

Την συνειδητοποίηση από μέρους της σχολικής κοινότητας ότι υπάρχει και η δυνατότητα της φιλικής διευθέτησης των διαφορών ώστε να μη χρειάζεται να παρεμβαίνουν εξωτερικοί παράγοντες (Δ/ντης, Σύλλογος) στις μεταξύ τους σχέσεις

Τι θεωρείτε προβληματικό ή δυσλειτουργικό στη μέχρι σήμερα εφαρμογή της μεθοδολογίας διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

Την δυσκολία συγκέντρωσης της ολομέλειας της ομάδας , δεδομένου ότι συναντιέται στα πλαίσια του Προγράμματος, δηλ. αμέσως μετά τη λήξη του σχολείου (εφόσον τότε υλοποιούνται τα προγράμματα) όπου οι μαθητές έχουν αναλάβει αρκετές εξωσχολικές δραστηριότητες και αδυνατούν να παραμένουν και τις δύο φορές, κάποια παιδιά

Ποιας μορφής υποστήριξη θα θέλατε να υπάρξει από το Υπουργείο Παιδείας ή άλλους αρμόδιους φορείς-υπηρεσίες; (π.χ. σε επίπεδο ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης, εποπτείας, αξιολόγησης κ.ά.). Παρακαλούμε περιγράψτε:

Κατά βάσιν ενημέρωση με τον όποιο πρόσφορο τρόπο (σεμινάρια, ομιλίες, χρήση ΜΜΕ, διαδικτυο) και η εποπτεία – στήριξη των σχολείων που εκπονούν προγράμματα διαμεσολάβησης

Αναφέρετε ό,τι άλλο επιθυμείτε να συμπεριληφθεί στο σχετικό αρχείο-κόμβο πληροφόρησης του Συνηγούρου του Πολίτη

Ο κόμβος πληροφόρησης του Συνηγούρου του Πολίτη είναι ήδη πολύ επαρκώς πληροφορημένος Καλό θα ήταν όμως και η προσθήκη χώρου (εφόσον αυτό είναι εφικτό) με τη λίστα των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα Διαμεσολάβησης σχολείων, ώστε να δημοσιοποιούνται και μορφές δράσης τους για ενημέρωση και των υπολοίπων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Επισημαίνουμε ότι οι παραπάνω απαντήσεις σας θα δημοσιοποιηθούν μέσω του ιστοχώρου του Συνηγούρου του Πολίτη-Συνηγούρου του Παιδιού www.0-18.gr.

Παρακαλούμε οι απαντήσεις σας να αποσταλούν στο cr@synigoros.gr.